

6. ODPADY

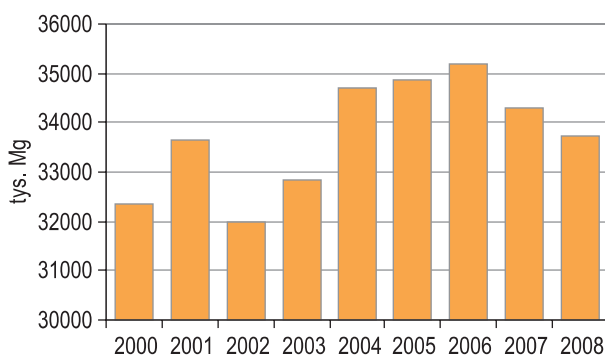
Odpady to wszystkie przedmioty oraz substancje stałe, jak również nie będące ściekami substancje ciekłe, powstałe w wyniku działalności przemysłowej, gospodarczej lub bytowania człowieka, i nieprzydatne w miejscu lub czasie, w którym powstały. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 roku w sprawie katalogu odpadów (Dz.U.2001.112.1206) wyróżnia ze względu na miejsce powstawania dwie kategorie odpadów:

- odpady z sektora gospodarczego, czyli odpady przemysłowe (z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych),
- odpady komunalne łącznie z odpadami gromadzonymi selektywnie.

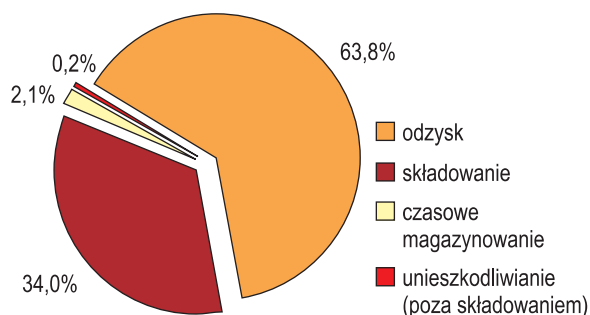
Monitoring gospodarki odpadami na terenie Dolnego Śląska realizowany jest przez WIOŚ we Wrocławiu na podstawie danych pozyskiwanych w ramach:

- prowadzenia i aktualizacji bazy danych *Karty Składowisk* i *Karty Spalarni*, które zastąpiły prowadzoną do 2007 roku bazę SIGOP,
- działalności kontrolnej WIOŚ,
- wojewódzkiej bazy o wytwarzaniu i gospodarowaniu odpadami prowadzonej przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego,
- statystyki publicznej.

Wykres 6.1. Masa odpadów przemysłowych wytworzonych na terenie województwa dolnośląskiego w latach 2000–2008 (źródło: GUS)

Wykres 6.2. Bilans odpadów przemysłowych na terenie województwa dolnośląskiego w 2008 r. (źródło: GUS)

Odpady przemysłowe

Odpady przemysłowe to uboczne produkty pochodzące z procesów technologicznych, powstające na terenie zakładu przemysłowego. Są szkodliwe lub uciążliwe dla środowiska.

W latach 2000–2008 wahania masy odpadów przemysłowych wytwarzanych na terenie województwa dolnośląskiego wynosiły w granicach 30 mln ton rocznie.

Do najbardziej znaczących wytwórców odpadów przemysłowych w województwie dolnośląskim należą:

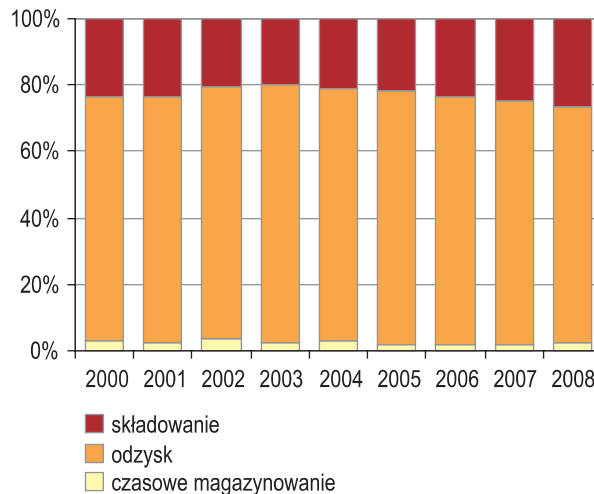
- PCC „Rokita” w Brzegu Dolnym,
- KGHM „Polska Miedź” S.A.,
- SigmaKalon Deco Polska Sp. z o.o. we Wrocławiu,
- Ekologistyka Sp. z o.o. w Brzegu Dolnym,
- Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA S.A. we Wrocławiu.

Na terenie województwa dolnośląskiego funkcjonuje także największy w Europie zbiornik odpadów po flotacyjnych „Żelazny Most” należący do KGHM „Polska Miedź” S.A. o powierzchni całkowitej 1394 ha. Jest on obecnie jedynym miejscem deponowania odpadu z flotacji dla wszystkich kopalń. Roczna masa deponowanych odpadów z flotacji waha się od 20 do 26 mln Mg.

W 2008 r. na obszarze Dolnego Śląska wytworzono 33,7 mln Mg odpadów pochodzenia przemysłowego. Z masy wytworzonych odpadów 23,8 mln Mg poddano odzyskowi, a 9 mln Mg unieszkodliwiono, głównie deponując na składowiskach.

W okresie 2000–2008 procentowy udział odzyskiwanych odpadów przemysłowych utrzymuje się w granicach 70–80% wytwarzanej masy z nieznaczną tendencją spadkową w ostatnich latach.

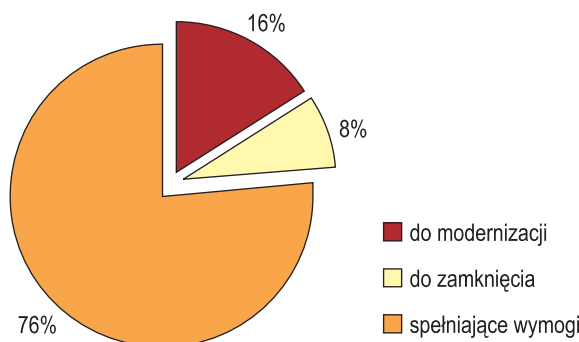
Wykres 6.3. Gospodarka odpadami przemysłowymi w województwie dolnośląskim w latach 2000–2008 (źródło: GUS)

Inne metody unieszkodliwiania zostały na wykresie pominięte ze względu na ich znikomy udział w masie przetwarzanych odpadów.

Według danych pochodzących z bazy danych *Karty Składowisk* na koniec roku 2008 w województwie dolnośląskim funkcjonowało 38 składowisk przyjmujących odpady przemysłowe. Z tej liczby 6 składowisk należy zmodernizować, 3 składowiska kwalifikują się do zamknięcia, 29 składowisk spełnia wymagania prawne Unii Europejskiej.

Wykres 6.4. Ocena składowisk przyjmujących odpady przemysłowe w województwie dolnośląskim w 2008 roku (źródło: WIOŚ)

Rysunek 6.1. Lokalizacja składowisk przyjmujących odpady przemysłowe w województwie dolnośląskim (stan na 31.12.2008 r.)

Odpady niebezpieczne

Wśród opadów przemysłowych na szczególną uwagę zasługują odpady niebezpieczne. Są to odpady, które ze względu na swoje pochodzenie, skład chemiczny, biologiczny, inne właściwości lub okoliczności stanowią zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz środowiska naturalnego.

Odpady niebezpieczne składowane są głównie na składowiskach zakładów przemysłowych, będących ich wytwórcami. W ostatnich latach, wraz ze wzrostem gospodarczym wyrażonym za pomocą PKB, przy utrzymującej się na podobnym poziomie masie odpadów wytworzonych ogółem (z wyłączeniem odpadów komunalnych), obserwuje się znaczny wzrost udziału odpadów niebezpiecznych.

Na terenie województwa dolnośląskiego odpady niebezpieczne powstają przede wszystkim w wyniku działania przemysłu wydobywczego oraz chemicznego.

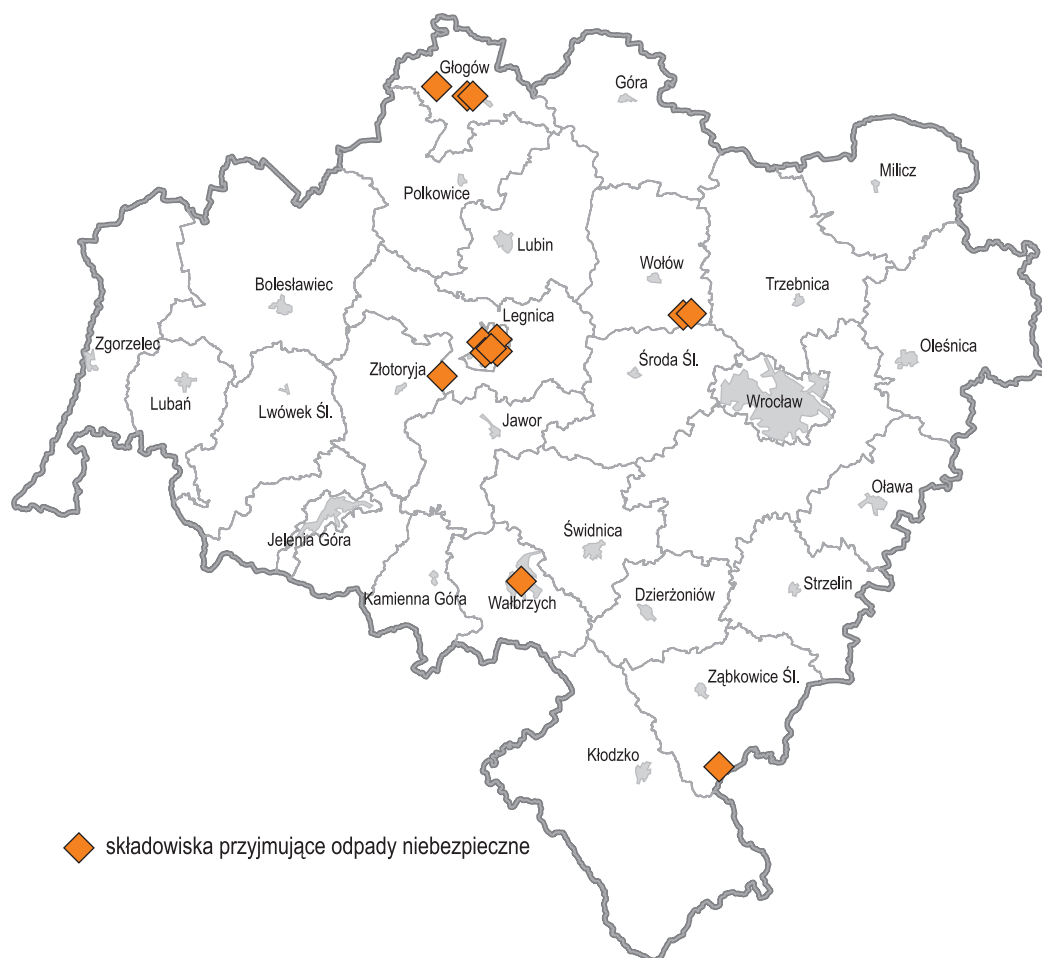
Według danych WIOŚ na Dolnym Śląsku znajduje się 13 eksploatowanych składowisk, gdzie składowane są odpady niebezpieczne, oraz 10 składowisk nieczynnych. Do największych składowisk, na których w 2008 r. składowano odpady niebezpieczne, należą:

- osadnik na szlasy ołowionośne, KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Legnica”,
- składowisko koncentratu ołowionośnego, KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Legnica” w Legnicy,
- składowisko odpadów stałych „Polowice”, KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Legnica” w Legnicy,

- składowisko trzykomorowe „Polowice”, KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Legnica” w Legnicy,
- składowisko przemysłowe na pyły z pieca elektrycznego oraz pyły konwektorowe, KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie,
- stawy osadowe, KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie,

- składowisko odpadów PCC „Rokita” S.A. kwatera odpadów wapiennych,
- składowisko MoBRUK w Korzennej,
- składowisko odpadów przemysłowych Zakładu Tworzyw i Farb w Złotym Stoku,
- składowiska odpadów przemysłowych – osadniki oczyszczalni ścieków, „Energetyka” Sp. z o.o. w Lubinie.

Rysunek 6.2. Lokalizacja składowisk przyjmujących odpady niebezpieczne w województwie dolnośląskim (stan na 31.12.2008 r.)

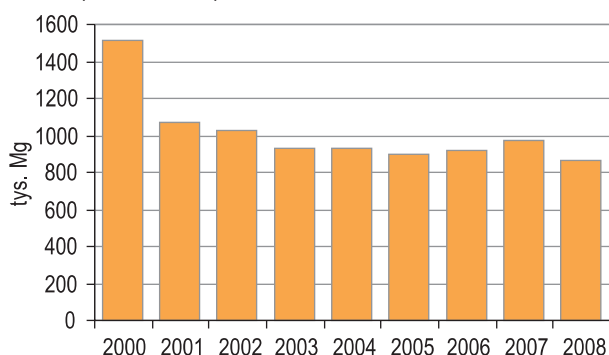
Odpady komunalne

Odpady komunalne to odpady powstające w gospodarstwach domowych i obiektach użyteczności publicznej. Zaliczają się do nich także odpady uliczne i nieczystości gromadzone w zbiornikach bezodpływowych, a także odpady pochodzące od innych wytwórców, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

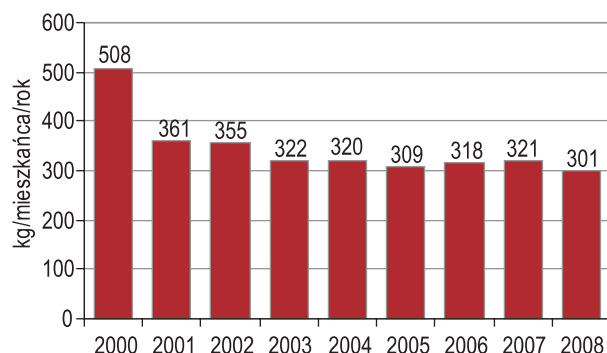
Na terenie województwa dolnośląskiego w 2008 roku zebrano łącznie 0,9 mln Mg odpadów komunalnych, w tym 0,6 mln Mg z gospodarstw domowych. W latach 2000–2008 masa odpadów w przeliczeniu na jednego mieszkańca oscylowała w pobliżu wartości 0,3 Mg.

W 2008 roku ze strumienia odpadów komunalnych 0,8 mln Mg zdeponowano na składowiskach. Według

Wykres 6.5. Emisja odpadów komunalnych na terenie województwa dolnośląskiego w latach 2000–2008 (źródło: GUS)

Wykres 6.6. Odpady komunalne zebrane w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2000–2008 w województwie dolnośląskim (źródło: GUS)

danych WIOŚ w województwie dolnośląskim na koniec 2008 r. funkcjonowało 81 składowisk przyjmujących odpady komunalne. Składowiska te charakteryzują się dużym zróżnicowaniem m.in. pod względem spełniania wymagań formalno-prawnych, stopnia wyeksploatowania, wyposażenia technicznego, a także masy przyjmowanych odpadów. Spośród składowisk komunalnych:

- 17 składowisk należy zmodernizować,
- 25 składowisk kwalifikuje się do zamknięcia,
- 39 składowisk spełnia wymagania prawne Unii Europejskiej.

Odpady komunalne stanowią potencjalne źródło surowców wtórnych, selektywna zbiórka pozwala zmniejszyć masę odpadów deponowanych na składowiskach. Odpady są skupowane, gromadzone w specjalnie do tego celu przygotowanych pojemnikach, a także selekcjonowane na terenie składowisk. Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie wzrosła od 24 tys. Mg w roku 2004 do niemal 61 tys. Mg w roku 2008, co stanowi 2,6% zebranych odpadów komunalnych.

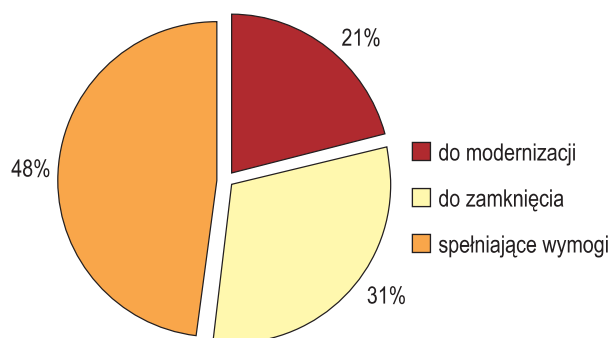
W 2008 roku zbierano selektywnie głównie papier i tekturę, szkło, tworzywa sztuczne oraz tekstylia.

Na terenie Wrocławia od grudnia 2007 r. działa największa w Polsce sortownia odpadów komunalnych, w której procesowi odzysku na drodze połączonych procesów sortowania mechanicznego i manualnego poddawane są zmieszane odpady komunalne oraz selektywnie pozyskiwane surowce wtórne. Właścicielem sortowni jest firma Wrocławskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Alba Sp. z o.o.

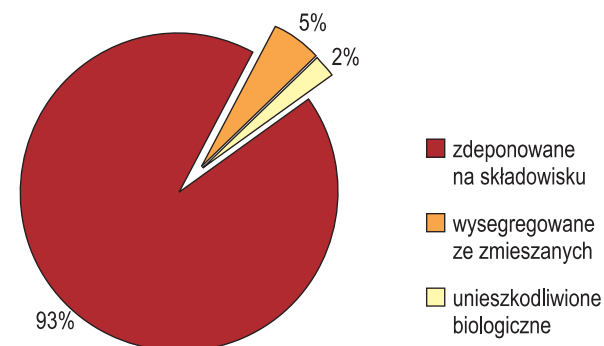
Unieszkodliwianie odpadów komunalnych, poza niebezpiecznymi, dotyczy głównie wysegregowanych pozostałości organicznych. W 2008 r. około 20,3 tys. Mg odpadów komunalnych w województwie unieszkodliwiono w kompostowniach.

Istotną rolę w gospodarowaniu odpadami pełnią gminy, które zapewniają czystość i porządek na swoim terenie oraz tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, między innymi poprzez selektywną zbiórkę, segregację oraz magazynowanie odpadów komunalnych. Wynika to z obowiązku nałożonego na gminy przez Ustawę o utrzymaniu czystości i porządku w gminie z dnia 13 września 1996 r.

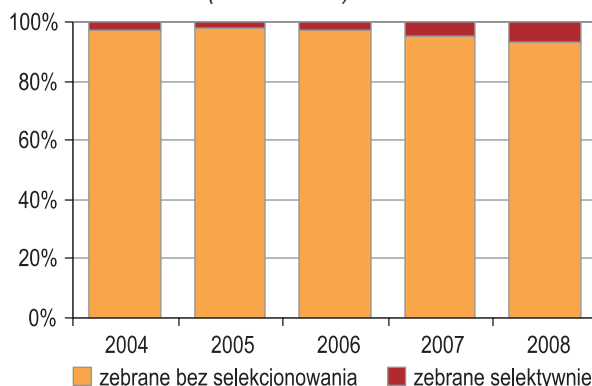
Wykres 6.7. Ocena składowisk przyjmujących odpady komunalne w województwie dolnośląskim w roku 2008 (źródło: WIOŚ)

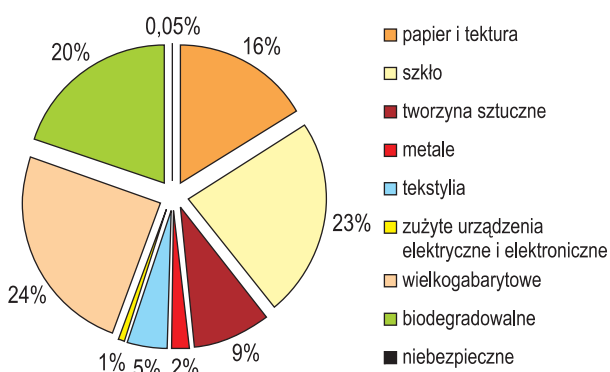
Wykres 6.8. Odpady komunalne unieszkodliwione w 2008 r. na terenie województwa dolnośląskiego (źródło: GUS)

Wykres 6.9. Odpady zebrane w sposób selektywny w ogólnej masie odpadów komunalnych stałych zebranych w województwie dolnośląskim w latach 2004–2008 (źródło: GUS)

Wykres 6.10. Bilans odpadów komunalnych zebranych selektywnie na terenie województwa dolnośląskiego w 2008 r. (źródło: GUS)

Rysunek 6.3. Lokalizacja składowisk przyjmujących odpady komunalne w województwie dolnośląskim (stan na 31.12.2008 r.)

Infrastruktura gospodarki odpadami

Na terenie województwa dolnośląskiego na koniec 2008 roku funkcjonowały następujące instalacje wspierające gospodarowanie odpadami:

- stacje demontażu pojazdów,
- stacje przyjmowania pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- instalacje do zbierania, odzysku i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- spalarnia odpadów przemysłowych na terenie PCC „Rokita”,
- kompostownie w Lubaniu, Wrocławiu (przetwarzanie na małą skalę odpadów zielonych i biofrakcji), Zgorzelcu (fermentacja metanowa biofrakcji odpadów komunalnych łącznie z osadami ściekowymi), Sulęcinie (gm. Św. Katarzyna) oraz Łądku Zdroju (biostabilizacja zmieszanych odpadów komunalnych),
- linie sortownicze we Wrocławiu, Łądku Zdroju, Lubaniu, Zgorzelcu, Ściegnach-Kostrzycy (gm. Mysłakowice), Gaci (gm. Oława) i Trzebieńcu (gm. Bolesławiec),
- 119 czynnych składowisk odpadów.

Tabela 6.1. Wykaz przedsiębiorców prowadzących punkty zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji (źródło: Dolnośląski Urząd Wojewódzki)

Lp.	Nazwisko i adres przedsiębiorcy prowadzącego punkt zbierania pojazdów	Adres
1.	PPZM „Centrozłom Wrocław” Oddział Legnica	Legnica
2.	PPZM „Centrozłom Wrocław”	Wrocław
3.	„WTÓRMET” Sp. z o.o.	Oława
4.	Wile-Trans Zbigniew, Piotr, Tomasz i Agnieszka Witkowscy – Okręgowa Stacja Kontroli Pojazdów	Zgorzelec
5.	Wile-Trans Zbigniew, Piotr, Tomasz i Agnieszka Witkowscy – Okręgowa Stacja Kontroli Pojazdów	Gryfów Śląski
6.	„B.S.K. Return” S.A.	Legnica

Tabela 6.2. Wykaz przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu pojazdów (źródło: Dolnośląski Urząd Wojewódzki)

Lp.	Nazwa przedsiębiorcy prowadzącego stację demontażu pojazdów	Adres
1.	Zakład Usług Motoryzacyjnych „OPERATYW” Jan Garguliński	Jelenia Góra
2.	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Bolesławcu	Bolesławiec
3.	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej S.A. w Lubinie	Lubin
4.	„Kasacja Pojazdów” Jan Szponar	Rakoszyce
5.	PPHU „LECH-MET” Sylwester Lech	Żmigród
6.	Zakład Mechaniczno-Blacharsko-Lakierniczy Jan Błażutycz	Milicz
7.	„Wieliczko” Przedsiębiorstwo-Handlowo-Usługowe	Syców
8.	PPZM „Centrozłom Wrocław” Oddział w Oławie	Oława
9.	PHU „JOFIX” Joanna Figurowicz	Lubin
10.	Kasacja Pojazdów i Innego Sprzętu Mechanicznego s.c.	Oława
11.	PHU „CAR-STAL” s.c.	Świdnica
12.	AUTO-ZŁOM Kasowanie Pojazdów	Budzów
13.	PKS „TRANS-POL” Sp. z o.o., Placówka Terenowa PKS w Jaworze – zawieszenie działalności z dniem 1 listopada 2008 r. (do odwołania)	Jawor
14.	„TEMPO” Sp. z o.o.	Kłodzko
15.	„DARWÓD” s.c. R. Szkoła, R. Plewka	Wałbrzych
16.	P.W. „PERFEKT” s.c. T. Ogiegło, H. Zięba, A. Zięba, Baza obiektów GS „Samopomoc Chłopska”	Kłodzko
17.	„ERIX” Sp. z o.o. - zakończenie działalności w zakresie demontażu pojazdów z dniem 1 marca 2008 r.	Wałbrzych
18.	PHU „ART.-ZBYT” Sp.j. A. Wojtyczka, B. Michalak	Krośnice
19.	Firma „EKO-DROM” s.c. M.i Z. Zdebcsy	Krzeszów
20.	AUTO MOTO HANDEL AUTO ZŁOM K. Semczuk, K. Biczynski	Wrocław
21.	AUTO-HANDEL s.c. J. Gryl, P. Klimas	Nowa Ruda
22.	PGE Kopalnia Węgla Brunatnego Turów S.A., Oddział – Zakład Transportu i Sprzętu Technologicznego	Bogatynia
23.	Głogowskie Centrum Kształcenia Praktycznego – Warsztaty	Głogów
24.	Firma „VERNAL” Konrad Wróblewski	Radogoszcz
25.	Przedsiębiorstwo Obrotu Surowcami Wtórnymi „CELMET” Prywatny Skład Opalu	Strzegom
26.	Przedsiębiorstwo Handlowe FR Kazimierz Ślęzak	Lubin
27.	PKS w Kłodzku S.A., Placówka Terenowa PKS S.A. w Wilkanowie	Wilkanów
28.	Agencja Celna nr 213 Zbigniew Witkowski	Lwówek Śląski
29.	Zakład Usługowo-Produkcyjno-Handlowy „EBIX” Edward Białecki	Sobótka
30.	Zakład Usługowo-Handlowy BUDROL s.c. Sokołowski Józef, Kamer Andrzej, Sokołowski Arkadiusz	Rudna
31.	Stolarstwo Handel Detaliczny i Przemysłowy Skup Sprzedaż Surowców Wtórnych Antoni Hłastawa	Wykroty
32.	Skup Metali Nieżelaznych i Surowców Wtórnych oraz Handel Detaliczny i Hurtowy Trawnikiemami oraz Usługami Układania Bolesław Uryasz	Świdnica
33.	AUTO-ZŁOM „CHEL” Jerzy Lech	Cieśle k.Oleśnicy
34.	Firma Transportowa „Import – Export” Mirosław Seneszyn	Bolesławiec
35.	„AUTO-NAPRAWA” Jerzy Nikolajew	Wilków
36.	„R&R” Stacja Demontażu Pojazdów Żygadło Ryszard	Legnica
37.	Jerzy Ruta Przedsiębiorstwo Handlowe „AHA II” Stacja Demontażu Pojazdów	Chojnów
38.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „ERA” Adam Kosiorowski	Ścinawa

Fot. 6.1. Stacja demontażu pojazdów (fot. z Archiwum WIOŚ)

Rysunek 6.4. Punkty zbierania i stacje demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji w województwie dolnośląskim (stan na 31.12.2008 r.)

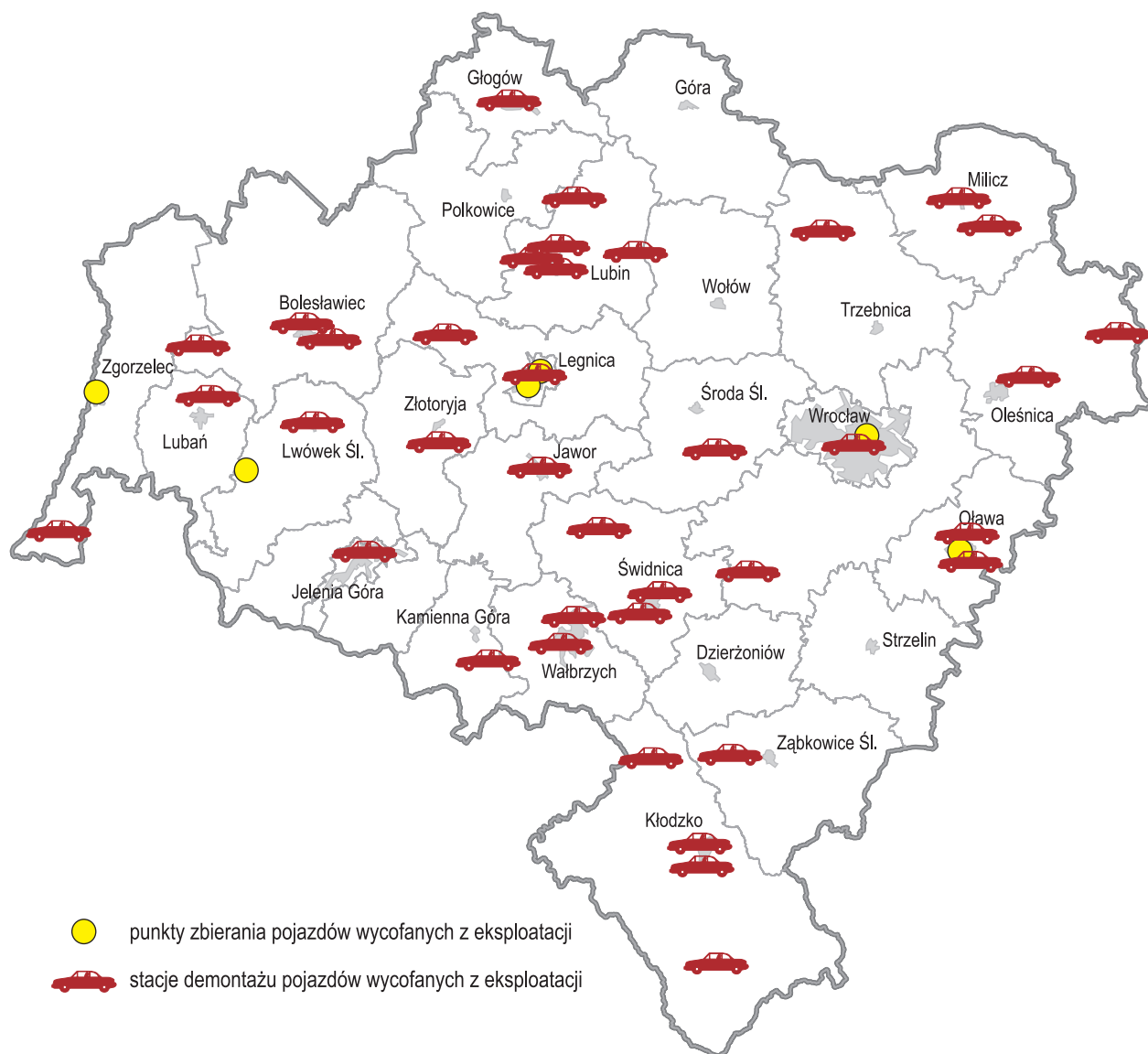

Tabela 6.3. Lista podmiotów zajmujących się zbieraniem, odzyskiem i przetwarzaniem zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (źródło: GIOŚ)

Lp.	Nazwa przedsiębiorcy zajmującego się zbieraniem, odzyskiem i przetwarzaniem zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	Adres
1.	ECOREN DKE Sp. z o.o.	Polkowice
2.	EKO KOMPAN Krzysztof Osucha	Wrocław
3.	WASTES SERVICE Robert Makiela	Kielczów
4.	P.P.H.U. LECH-MET Sylwester Lech	Żmigród
5.	Chemiczna Spółdzielnia Pracy SYNTETYKA	Szalejów Dolny
6.	IBC EUROSERWIS Sp. z o.o.	Mirków
7.	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe BRONSON	Wrocław
8.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe Andrzej Kuc	Ludów Śląski
9.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe INTER-METALL Sp. z o.o.	Marcinowice
10.	KGHM Polska Miedź S.A./HML	Lubin
11.	PSPEED-LINE Piotr Kwas	Kłodzko
12.	P.P.H.U. DANPOL Zygmunt Pakulski	Mirków
13.	BLEK Jacykowski Paweł	Wrocław
14.	Przedsiębiorstwo-Handlowo-Usługowe SKROMET Skrodzki, Myszek, Osiedlewicz Sp.j.	Milejowice

Rysunek 6.5. Instalacje przetwarzające zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w województwie dolnośląskim (stan na 31.12.2008 r.)

